

Az Irgalmasság Temploma

Kedveseim!

Az Isteni Irgalmasság Szent Éve ráirányította a figyelmemet arra, ahogyan szent Benedek kér bennünket, hogy ezt a misztériumot megéljük a mi szerzetesi hivatásunkban és küldetésünkben. Még majd elmélyítjük az irgalmasság témáját az Elöljárók Képzésén, amelyet júliusban tartunk, és amelynek címe: *Az Isten irgalma felől soha kétségbe ne essél* (RB 4,74), és bizonyosan elmélyítjük ezt a témát a Monasztikus Életre Formáló Képzésen is.

Minden egyes monostorlátogatáskor, amint ezt megtettem idén Vietnámban, Braziliában, Etiópiában és Európában, ez a téma elkísér és vezeti a *lectio diviná*-mban és az elmélkedésben, amelyet szeretnék megosztani veletek. Ferenc pápa iskolájában, az irgalmasság, értelmezési kritériuma kell, legyen mindannak, amit megélünk, mindannak a helyzetnek, amelyben találjuk magunkat, és általában az emberek, közösségek, az Egyház és a világ történelmének. A bennünk és körülöttünk lévő emberiségnek, mint annak a kirabolt, összevert és „félholtan” magára hagyott embernek az út szélén, sürgősen szüksége van arra, hogy Krisztus, az irgalmas Szamaritánus, megtestesülve és a kereszten meghalva, „közelünkbe jöjjön” és új életet adjon nekünk az Ő feltámadásával (vö. Lk 10,30-37).

A templom közepén

Szent Benedek Regulájában, sok helyen van szó Isten irgalmasságáról, csak úgy, mint az apát irgalmasságáról, vagy a testvérek közötti irgalmasságról. Ebben a levélben egy olyan pontra szeretnék összpontosítani, amely hónapok óta erősen foglalkoztat és elmélkedésre készítet. Poblet-ben ezt mondtam: „A Regula 53. fejezetében, amely a vendégek fogadásáról szól, tehát arról, amire a monostor a világ számára lenni hivatott, szent Benedek előírja, hogy az apát és az egész közösség, miután megadták az anyagi és lelki befogadás minden szükséges jelét, újítsák meg a vendég felé a lábmosás gesztusát, amelyet Jézus hagyott ránk. Miután pedig ezt megcselekedték, Benedek azt kéri, hogy az egész közösség énekelje a 47. zsoltárnak egy versét: „*Suscepimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui* – Befogadtuk irgalmadat, ó Isten, templomod belsejében.” (Zsolt 47,10; RB 53,13-14). (...)

Szent Benedek számára a monostor Isten irgalmasságának a temploma. A közösség akkor válik az irgalmasság templomává, amikor lehajol, hogy megmossa saját tagjai és mindenki nyomorúságának lábát. És ez a módja annak, hogy egy monostor befogadja Isten irgalmát az egész világ számára. Szent Benedeknek (...), a monostor nem csak abban az értelemben „az isteni szolgálat iskolája” (Prol. 45.), hogy ott megtanuljuk szolgálni Istent, hanem, és talán sokkal inkább, mint annak helye, ahol megtanuljuk úgy szolgálni az embert, ahogyan Isten szolgálja, ahogyan Krisztus szolgálja, tehát megemlékezve az értünk meghalt és feltámad Jézusról, a Fiúról, aki Irgalmas, mint az Atya, akit az apát hivatása, küldetése és kegyelme, hogy megjelenítse, jelenvalóvá tegye állandóan a testvérek számára.” (Pobleti Apátság, apáti beiktatási homília, 2016.02.27).

Mindenekelőtt jegyezzük meg azt a teljes megfordítást, amelyet szent Benedek a Regula e soraiban bevezet. Miután az apát és az egész közösség az irgalmasság leginkább alázatos szolgálatát végezte a vendéggel, a lábmosás szolgálatát, arra hívja a szerzeteseket, hogy énekeljenek egy olyan zsoltárverset, amely arról szól, hogy ők részesültek Isten irgalmasságában. Itt érintjük meg az irgalmasságnak a misztériumát, ahogyan Krisztus hirdette és kinyilatkoztatta nekünk: az irgalmasság legkisebb gesztusa, amelyet a felebarátunk iránt gyakorlunk, soha sem tudja felülmúlni azt a végtelen irgalmasságot, amelyet Isten ajándékoz nekünk. Akkor is, amikor megmossuk egymás lábát, vagy a vendégekét, a szegényekét, a zarándokokét, sohasem szabad elfelejtenünk, hogy Isten előbb szeretett minket, hogy Jézus már előbb megmosta a mi lábunkat, azáltal, hogy nekünk ajándékozta önmagát a Kereszten, az Oltáriszentségben, a keresztségben és a többi szentségben.

A monasztikus életnek mindig ébren kellene tartania ennek tudatát bennünk. A monasztikus szerzetes az, aki emlékezik, éppen akkor, amikor a testvérét szolgálja, hogy ő az, akinek már előbb szolgáltak, akit előbb szerettek, akinek már Isten előbb megbocsátott Jézus Krisztusban. Miközben adunk, arra emlékezünk, hogy éppen most kapunk; amikor szeretünk, arra emlékezünk, hogy szeretve vagyunk; amikor megbocsátunk, arra emlékezünk, hogy nekünk is megbocsátottak; amikor az irgalmasságot ajándékozzuk, arra emlékezünk, hogy mi vagyunk azok, akik kapjuk. Nem annyira emberektől, hanem Istentől: „Befogadtuk **a te** irgalmadat, ó Isten, templomod belsejében!”

Ez a visszaemlékezés dicsőítés, „hálaadás”, „Eucharisztia”, a szívnek egy hozzáállása, amely örömtelivé tesz minden szolgálatot, amelyet végzünk és minden türelmet, amelyet tanúsítunk a közösségen belül vagy azon kívül. Az irgalmasság testi, vagy lelki cselekedeteinek, amelyeket egyénileg vagy közösségileg gyakorlunk, valójában csak Isten irgalmassága túlcsoordulásának kellene lennie, amely mindig nagyobb, mint a mi mértékünk, a szívünk, az érdemeink. Olyan ez, mintha minden embernek azt mondhatnánk: mindent oda adhatok neked, még az életemet is, mert Isten Ajándéka mindig túlcsoorduló és kimeríthetetlen. Ahogyan a 62. zsoltár egy verse – amelyet minden reggel elismételgetek magamban, amikor fölkelek, hogy imádkozni menjek – kifejezi: „Mert irgalmad (*hesed*) többet ér, mint az élet, ajkam dicséretet zeng neked” (Zsolt. 62,4).

Szent Benedek tehát ennek a tudatát helyezi életünk és hivatásunk középpontjába. Tudjuk, hogy számára az Isten Temploma, az Isten Háza, nem csak a templom, a kápolna, hanem az egész monostor, olyannyira, hogy azt kéri, hogy minden munkaeszközt úgy tekintsünk, mint az oltár megszentelt edényeit (vö. RB 31,10). Minden megszentelt a mi életünkben és minden keresztény életében, mert minden az Isten irgalmasságának a temploma. Isten irgalmassága, azáltal, hogy Krisztusban csatlakozott minden elveszett emberhez, minden szétszóródott gyermekéhez, az egész világot az Isteni Jelenlét templomává alakította. Az egész világ tehát Isten temploma, olyan hely, ahol Isten érkezik, velünk van, gondoskodik rólunk és azt kéri, hogy mint Irgalmasságot fogadjuk be Őt. Jézus Krisztus az Atya Irgalmassága, aki mindig és mindenütt csatlakozik az egész emberiséghez, és aki arra vágyik, hogy így fogadjuk be Őt.

Szent Benedek nem azt kéri, hogy erről a misztériumról a monostor templomában, vagy a klauzúrában emlékezzünk meg, hanem ott, ahol a világ belép a monostorba a vendégeken, szegényeken, zarándokokon keresztül. Mindez éppen azért, van, mert így akar bennünket ránevelni arra, hogy életünk középpontjává tegyük Krisztus irgalmasságának befogadását, aki az egész világot megszenteli. Csak így kerülhető el, hogy a monostor megszentelt terei, a sajátosan monasztikus terek ne „profanizálódjanak” abban a farizeusi magatartásban, hogy azt hisszük, Isten más miatt is meglátogathat és szerethet minket, mint a mi nyomorúságunk és az Ő irgalma. Csak így kerülhető el, hogy a monasztikus fogadalmunk általi Istennek szenteltségünk ne zárjon bennünket saját gögünk elefántcsont tornyába. Szent Benedek emlékeztet bennünket arra, hogy azért vagyunk monasztikus szerzetesek és szerzetesnők, mert mindenki másnál inkább szükségünk van Isten irgalmasságának a befogadására az által, hogy megmossuk mások lábát. A monostor temploma nem az igazságosság temploma, sem pedig a tökéletességé vagy az életszentségé, hanem az Irgalmasság temploma, amelyet az Úr ad nekünk, hogy befogadjuk magunk számára, egymás között, mindenkivel együtt és mindenki számára.

Az igazság önmagát vádolja

Ezzel kapcsolatban meglep, ahogyan a sivatagi atyák apoftegmái állandóan hangsúlyozzák önmagunk vádolásának a témáját. Folyton elgondolkodom az egyik ilyen apoftegmán, ahol Abba Poemen a saját közösségéről beszél: „Ebbe a házba belépett már minden erény, kivéve egyet; e nélkül azonban az ember aligha áll ellen.” Megkérdezték tőle, hogy melyik ez az erény és ő azt felelte: „hogy az ember önmagát hibáztatja.” (vö. Apoftegmák, alfabetikus sorozat, Poemen 134).

Gyakran megesik, hogy a személyes vagy közösségi megtérésünk útján egy holtpontra találjuk magunkat. Nem tudunk továbbmenni, és nem értjük, miért. Miért van az, hogy a közösségnek ez a bizonyos tagja soha nem képes felülemelkedni némely problémán? Miért vagyunk egy-egy dologban mindig újra a kiindulópontonál? Próbáljuk megérteni, hogy mi a probléma és milyen megoldást lehetne találni rá, miután már annyi más megoldást kipróbáltunk, hiába. Olyanokká válunk, mint Bálám próféta, aki nem látja az angyalt, aki elzárja előtte az utat. Ezért mérges lesz és ütlegeli szegény szamarat, pedig éppen az látja, hogy hol a probléma, mígnem megkapja Istentől a beszéd ajándékát,

hogy feltárja Bálámnak (vö. Szám. 22,21-35). Mi is, közösségeink is, mielőtt minden áron meg szeretnénk érteni és meg akarnánk oldani azt, ami a megtérésünk útjában áll, el kellene kezdenünk alázattal beismerni, hogy a probléma bennünk van. A megtérésünk legnagyobb akadálya az, hogy azt gondoljuk, hogy nem nekünk van rá szükségünk, hanem a többieknek kellene megváltozniuk. Az akadály az, hogy másokat hibáztatunk, ahelyett, hogy magunkat hibáztatnánk.

Pedig, az egész monasztikus hagyomány, az egész keresztény hagyomány, a sivatagi atyáktól kezdve, szent Benedekig és szent Bernátig, és így tovább egészen Ferenc pápáig, nem tesz mást, mint, hogy átadja nekünk az Evangéliumnak ezt az állandó tanítását: az igaz nem az, aki bűn nélkül van, hanem az, aki beismeri önmagában a rosszat és nem másokat vádol. Egy másik apoftegmában Abba Anub azt mondja, hogy létezik egy olyan igazságosság, amely képes eltávolítani a felebarát hiányosságait. Megkérdezték tőle: „Mi ez az igazságosság?” Az öreg pedig: „Az, hogy az ember mindig csak magát hibáztatja” (vö. Poemen, 98).

Természetesen nem szabad összekeverni önmagunk hibáztatását, amelyet a monasztikus hagyomány kér tőlünk, önmagunk egészségtelen megvetésével, amely telve van aggályossággal és szomorúsággal, magunkra zár és nincs benne se remény, se vágy, mert mindez egyáltalán nem nyit ki bennünket alázattal és gyermeki bizalommal a végtelenül gyöngéd Atya irgalmasságára.

Annak a készségnek a hiánya, hogy önmagunkat hibáztassuk, hogy alázattal fölismerjük saját határainkat és bűneinket, a saját hűtlenségeinket, olyan vaksághoz vezet, amely megakadályozza, hogy szeretettel és irgalmas tekintettel nézzünk a többiekre. Ez a viselkedés pedig gyakran szakadásokhoz vezet a közösségekben, vagy a közösség elszakadásához mindenki mástól. Az Egyház történelme, csak úgy, mint Rendünk, akár közeli, történelme, világosan megmutatják mindezt.

A helyzetet súlyosbítja, hogy az, aki nem hibáztatja magát és aki nem ismeri be alázatosan a saját nyomorúságát és bűnét, annak szükségét, hogy megtérjen, zárva marad az irgalmasság előtt, nem tapasztalja meg és az idő folyamán egyre inkább megkeményedik az igazságnak egy farizeusi elképzelésében. Jézus tudunkra adta, hogy az igazi igazságosság nem abban áll, hogy igaznak véljük magunkat, hanem, hogy fölismerjük, hogy nem vagyunk azok, mert ez nyit ki bennünket az Atya irgalmasságának ajándékára. Megmutatta mindezt egészen nem sokkal a kereszten bekövetkező halála előtt, amikor teljesen igazgá tette a mellette megfeszített jobb latort.

Megértettem ebben az évben, amikor a szent Lukács szerinti Passián elmélkedtem a virágvasárnapra készülve: „Mindig az igazságosság és az irgalmasság közötti kapcsolatról beszélünk. Most, ez a lator, amikor a társához beszél, megállapítja, hogy a büntetés, amelyet éppen elszenvednek, igazságos. Ezzel szemben Jézus számára mindez igazságtalan, mert Ő ártatlan. A jobb lator, mielőtt irgalmat kérne, fölismeri és megállapítja az igazságosságot. Mindezt pedig úgy teszi, hogy elfogadja, hogy önmagát vádolja. Az igazságosságunk abban áll, hogy magunkat ítéljük meg és nem a többieket.

És ez az az igazságosság, amely magának Istennek is elég. Isten nem szeret Ő maga megítélni bennünket, hanem jobban szereti, ha mi ítéljük meg önmagunkat igazsággal és alázattal. Amikor megvan bennünk az az igazságosság, hogy mi magunk ítéljük meg a bennünk lévő rosszat, és beismerjük, hogy nem vagyunk igazak, akkor meg tudjuk tenni az ugrást az igazságosságból az Isten irgalmasságába vetett bizalomig. A jobb lator elfogadja az igazságot, de koldulja az irgalmasságot. Önmagát elítélő és bűnét megvalló alázata kiérdemli számára az irgalmasságot, amelyről tudja, hogy nem érdemli meg, Krisztus ölelésének irgalmát, aki befogad bennünket a Vele való örök közösségbe.” (vö. Lk 23-39-43; Virágvasárnapi Homília, Róma 2016.03.20.).

Isten közbelépése

Miért van az, hogy ez a viselkedés kimozdítja azokat az egyéni és közösségi helyzeteket, amelyek nem fejlődnek, nem növekednek? Egész egyszerűen azért, mert ez a hozzáállás megnyitja az életünket és a közösségeink életét, tehát Rendünk életét, Istennek, hogy közbeléphessen. Az Ő beavatkozása mindig mindenható és irgalmas, határtalan a minket hordozó szeretetben és önmaga teljes odaadásában, megsokszorozva azokat a jeleket, amelyeket egyedül Ő képes művelni közöttünk. Milyen csoda, a Vele közösségben lévő örök életnek az a teljessége, amelyet Jézus a megtérő latornak ajándékoz! Mily csoda, az atya ünnepe, melyet hazatérő fiának rendez, aki beismerte, hogy nem méltó arra, hogy fiának nevezze! Milyen csoda, a Pünkösöd az apostolok számára, akik megtagadták és elhagyták Jézust, és akik most alázattal és megtérő lélekkel vannak együtt az emeleti teremben!

Isten irgalmassága az üdvösségnek, életünk és közösségeink átalakulásának végtelen ereje és lehetősége. Nem szabad félnünk, hogy beismerjük és megvalljuk nyomorúságunkat, korlátainkat, mert ezzel nyitunk ajtót a Szentlélek irgalmas hatalmának. A nyomorúságunk nem akadály, csak akkor, ha nem ismerjük be, mert amint beismerjük, az Úr azonnal átalakítja nyitott ajtóvá, amelyen keresztül eljön hozzánk szeretetével és olyan irgalmassá tesz bennünket, mint, amilyen Ő.

Önmagunk hibáztatása azért hárítja el az akadályokat azokban a helyzetekben, amelyekben nem jutunk előre, mert Isten nem elégszik meg annyival, hogy megbocsásson, és semmi több. Ő azt akarja, hogy a megbocsátásból új út nyíljon. Hányszor mondta Jézus a megtérő bűnösöknek: „Bűneid bocsánatot nyertek, menj!” A gőg a személyek és közösségek útjainak a megbénulása. Az Isten megbocsátása nem csak egy mosás, amely leviszi a piszkot, hanem gyógyulás, amely lehetővé teszi, hogy tovább haladjunk, fussunk Jézussal, Őt követve az irgalmas Jó Pásztor ösvényén, aki az egész világot kiengeszteli. Az, aki beismerve saját nyomorúságát, megnyílik az Atya irgalmasságára, és elindul a határtalan kiengesztelődés útján, Jézust követve, aki kiengesztelte Istennel az egész emberiséget.

Az a személy és közösség, amely a testvéri kiengesztelődés útján jár, mindig jól van, még akkor is, ha törekeny, tökéletlen marad és tele korlátokkal. A kiengesztelődés olyan, mint egy állandó feltámadás, a szeretetnek mindig újjászületése, Isten igazi csodája közöttünk, és általunk a világban.

Krisztus szeretete, mint közösségi életcél

Szent Benedek azt kéri tőlünk, hogy mossuk meg a többiek lábát, tehát, hogy szolgáljunk és fogadjunk be mindenkit annak tudatában, hogy ez által az Úr az, aki irgalmasságot cselekszik velünk. Azt szeretné, ha ebben a szimbolikus gesztusban fejeződne ki a monostornak és a közösségnek lényegi és mélységes természete, mint Isten temploma, mint olyan hely, ahol megjelenik az irgalmas Isten, aki az egész emberiséget teremti és megváltja.

Meglepő a Regula ezen előírásának abszolút jellege: „*pedes hospitibus omnibus tam abbas quam cuncta congregatio lavet* - minden vendég lábát az apát is, az egész közösség is mossa meg” (RB 53,13). Az *egész* közösségnek meg kell mosnia a lábát *minden* vendégnek! Túlzásos előírás, amelyet gyakorlatilag lehetetlen teljesíteni. Melyik közösségnek sikerülne apátjával vagy apátnőjével együtt megmosnia minden egyes vendég lábát, aki csak a monostorba érkezik? Van valami extrém szent Benedeknek ebben a kérésében. Egy evangéliumi túlzás, amely megrendítette az apostolokat, amikor Jézus mosni kezdte a lábukat. Krisztus szeretetének evangéliumi túlzása: „Húsvét ünnepe előtt történt: Jézus tudta, hogy érkezett az óra, amikor a világból vissza kell térnie az Atyához, mivel szerette övéit, akik a világban maradtak, mindvégig szerette őket” (Jn 13,1). És miként Jézus számára a lábmosás az Ő kereszthalálának, Eucharisztiajának, az Ő átmenetének ebből a világból az Atyához, tehát az Ő Húsvétjának szimbolikus megjelenítése volt, úgy szent Benedek előírása is, nem annyira egy szó szerint megvalósítandó gyakorlatot kell, jelentsen számunkra, hanem inkább a szívnek egy hozzáállását, amelyet minden körülményben és minden találkozásban meg kellene élnünk együtt, közösségben.

Szent Benedek azt kéri tőlünk, hogy a húsvéti Krisztustól úgy fogadjuk a lábmosást, mint közösségi szabályzatot, mint közösségi projektet, mint az evangéliumi élet választását, amely mindnyájunkat egységbe von mindenki szeme láttára. Az apát és a közösség arra vannak meghívva, hogy egyesüljenek Krisztus szeretetének alapvető és egyetemes tervében, Krisztus alázatos szeretetének tervében, aki minden ember szolgája lett, hogy lehetővé tegye, hogy az Atya irgalmassága belépjen a világba és az életünket, közösségeinket és az emberek világát az irgalmas Isten templomává alakítsa.

A Regulának ez az előírása tehát provokáció. Szent Benedek, úgy tűnik, nem tulajdonít neki túl nagy jelentőséget. Nem teszi a Regula elejére, nem szentel neki külön fejezetet. Mégis éppen azért annyira fontos, mert Jézus sohasem erőlteti ránk az Ő szeretetét, mint kötelezettséget. Alázatosan felajánlja a szabadságunknak, mert igazán csak akkor tudunk szeretni, ha szabadon tehetjük.

Mások lábát megmosni, önmagában nem egy lehetetlen feladat. Nincs szükség hozzá nagy erőre, komoly eszközökre, sok időre, nagy erényre. A szeretetnek egy döntése ez, Krisztus alázatos szeretetéé. Szent Benedek számára azonban ez a döntés egybeesik a közösségi egység melletti döntéssel, az előjárónak és a testvéreknek való engedelmesség egysége melletti döntéssel, amely életünk céljának közösségi egysége.

A monasztikus életnek ezt a hozzáállását, szent Benedek az egész Regulában kéri, az életünk és hivatásunk minden aspektusában. Itt mintegy szimbolikus összefoglalását találjuk ennek, amely az összes többit megvilágítja, a testvéri élet egészét, a monostorban folyó minden munkát, a teljes liturgikus és szentségi életet, mindazt a tevékenységet és szolgálatot, amelyet egy keresztény és bencés közösség Krisztust követve végez, aki húsvéti szeretetével átalakítja az egész emberi valóságot.

A világot a Megváltó Krisztus újítja meg, amennyiben a másik, és minden ember befogadása, az Isten irgalmassága befogadásának tapasztalatává válik. Krisztus újdonsága ott mutatkozik meg, ahol a felebarát szolgálata az Atya irgalmasságának ingyenes és hálás megtapasztalásává válik. Az emberi tér Isten templomává lesz, mert Krisztusban fölfedezzük, hogy mindaz, ami valóban isteni, ami valóban szent, az szeretet, mert Isten a szeretet, Isten az irgalmasság.

A Regulának, vagy az Evangéliumnak ezt a diszkrét, alázatos kérését szabadon megfogadhatjuk, vagy elutasíthatjuk. Szabadok vagyunk. Azonban, amikor a személyes vagy közösségi szabadságunk nem fogadja be ezt a keresztény és monasztikus hivatásunk igazságára és teljességére irányuló fényt, akkor mintha minden, ami az életet harmonikussá tenné, elvesztené gravitációs középpontját. A személyek és közösségek, akik nem egyeznek bele az alapvető keresztény törekvésbe, amely a mindenki lábának közös megmosása által megélt Eucharisztia, nem képesek megtapasztalni az irgalmasságot, amely az életünket és közösségeinket átalakítja Isten templomává, a Szentlélek szeretetének szent és megszentelt helyévé. Nem véletlen, hogy az „emeleti terem”, a lábmosásnak és az Eucharisztiaának a helye lett ugyancsak a Pünkösöd helye.

Diakónia, liturgia és kommúnió

Mondhatnánk, hogy szent Benedek számára a kommunió, *koinonia*, a szolgálat és a liturgia két tüdejével lélegzik. A szolgálat, hogy együtt megmossuk mindenkinek a lábát, élteti az Istennek, az Ő irgalmassága ajándékáért mondott dicséret kórusénekét, és a közösség *koinonia*-kommúniója így él és növekszik, és adódik át a többieknek. A közösségi egység, a kommúnió Isten irgalmassága, amelyet azáltal fogadunk be, hogy alázatosan szolgáljuk a többieket és dicsérjük Istent. A kommúnió Isten temploma, jelenlétének szentélye, amelyben az Isteni Irgalmasság megtapasztalható a testvéri szeretetben és az Úr dicséretében. Mondhatnánk, hogy az a közösség, amely az egységét a közös és missziós jellegű diakóniában keresi, megtalálja és éli is azt a liturgia visszhangjában. A közvetlen átmenet a lábmosásról a 47. zsoltár kórusénekére, megmutatja, hogy a diakónia rögtön liturgiává is válik, Istent dicsőítő imádsággá. Az ember iránti szolgálat közvetlenül isteni szolgálattá válik. Az irgalmasságnak egy olyan kommúniójára vagyunk meghívva, amely nem csak a személyeket egyesíti egymással, hanem mindazt, amit kezünkkel és szívünkkel teszünk, a cselekedeteinkben és az imádságban.

Az, hogy szent Benedek azt kéri, hogy ezt a szimbolikus gesztust az apát az egész közösséggel együtt tegye, rávilágít a tekintély és az engedelmesség mély értelmére is a monasztikus közösségben. Az apátnak nem egy zászlóaljnak kell parancsolnia, vagy egy focicsapatot igazgatnia, amelynek mindenkit le kell győznie ahhoz, hogy

megnyerje a bajnokságot, tehát nem egy hatalommal rendelkező csoportot, nem egy a saját érdekeit és sikerét kereső zárt társaságot, vagy olyat, amely csak azon dolgozik, hogy szép képet adjon magáról, hanem egy, az emberiség szolgálataiból álló közösséget, különösképpen „a szegények és a zarándokok” szolgálatainak közösségét – talán ma inkább azt íránk, hogy „a menekültek és migránsok” közösségét – „mert bennük még inkább fogadjuk Krisztust” (RB 53,15).

Mintha Jézus Péternek mondott szelíd szemrehányásának visszhangját hallanánk, aki nem fogadta el, hogy a Mester úgy legyen közöttük „mint aki szolgál” (Lk 22,27): „Ha nem moslak meg, nem lehetsz közösségben velem” (Jn 13,8). És ha az apátnak Krisztust kell megjelenítenie, akkor ezt ő éppen azáltal teszi, hogy megelőzi a közösségét mások lába megmosásának szolgálatában. A monostorok előjárói arra vannak meghívva, hogy előzzék meg és vezessék testvéreiket az alázatos és egyetemes szeretet útján, annak tudatában, hogy elsősorban így halad a közösség a Krisztussal való találkozás felé és fogadja be Őt, aki az Atya megtestesült Irgalmassága.

Az irgalmasság templomainak újjáépítése

Egy olyan világban, ahol a gyűlölet és az erőszak folytatja az emberi közösség lerombolását, kölcsönös félelmet és bizalmatlanságot vetve mindenhová; egy olyan világban, ahol már túl sok ember bolyong fizikai és lelki értelemben is otthont és élete értelmét keresve, mi más lehetne sürgősebb, minthogy olyan közösségeket építsünk, akik Isten irgalmasságának valódi templomai? A világnak szüksége van arra, hogy hűségesek legyünk olyan helyek építésében, ahol az emberi nyomorúság és az isteni irgalmasság találkozhatnak, és egymást kölcsönösen befogadhatják.

Szent Bernát idejére gondolok. Abban az időszakban is a társadalom veszélyeknek kitéve érezte magát és Bernát még azt is elfogadta, hogy a keresztes háborúkra toborozva prédikáljon. Mindenesetre elsődleges célja nem a háború volt, amely ráadásul kudarccal is végződött, hanem, hogy anyagi és lelki értelemben, az irgalmasság embereit és helyeit fölépítse. Ez a legjobb reakció az erőszakra, a terrorizmusra, a másiktól való félelemre, aki rátör a társadalomra. De ez a legjobb reakció arra a saját technikai tökéletessége folytán elembertelenedett kultúrára is, amely elfelejti a méltóságát és az emberi szív legmélyebb vágyait. Jobban, mint valaha, az a küldetésünk, hogy éljük a hivatásunkat szent Benedek karizmája szerint és így együtt olyan helyeket építsünk, amelyekben Isten ott lakhat az emberrel és megvigasztalhatja minden szív nyomorúságát.

Esdje ki számunkra ezt a Krisztus szeretete iránti hűséget és odaadást az Irgalmasság Anyja és Királynője, aki közbenjár értünk és mindenkiért, miként Pünkösdkor az emeleti teremben!

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori
OCiszt. Generális Apát